

Pedagogická koncepce Lesního klubu Sojka

Pedagogická koncepce vychází z RVP pro předškolní vzdělávání, je přizpůsobena filozofii lesních mateřských škol a lesní pedagogice. Využíváme prvky Montessori vzdělávání, Waldorfské pedagogiky, intuitivní pedagogiky, vycházíme z konceptu Respektovat a být respektován manželů Kopřivových.

Platnost od 1.4.2016

Aktualizace 31.7.2018

Obsah:

- 1/ Identifikační údaje*
- 2/ Obecná charakteristika LK Sojka*
- 3/ Podmínky vzdělávání LK Sojka*
- 4/ Organizace LK Sojka*
- 5/ Charakteristika a obsah vzdělávacího programu*
- 6/ Evaluační systém*

1/ Identifikační údaje LK Sojka

Název klubu: Lesní klub Sojka

Zřizovatel: Pod Holednou Jundrov, z.s.,

IČO: 04520688

Sídlo: Absolova 2, Brno, PSČ 624 00

Webové stránky: www.lesniklubsojka.cz

Email: skolka.sojka@gmx.com

Kontaktní osoba: Barbora Mališová, tel. 777 446 153

číslo účtu: 2400937184/2010

Průvodci: Barbora Mališová, Gabriela Chyťová, Hedvika Langerová, Hana Válková

Kapacita klubu: 16 dětí/ den

2/ Obecná charakteristika LK Sojka

Lesní klub Sojka (dále jen LK) byl založen v roce 2016 a je alternativou státního předškolního vzdělávání pro děti ve věku od 3 do 7 let. LK je otevřen v průběhu školního roku od pondělí do pátku od 8:00 – 16.30. Jednou týdně LK nabízí i klubík pro maminky s dětmi ve věku od 1-3 let, který funguje jako adaptační kroužek pro děti, které budou navštěvovat lesní školku. V době letních prázdnin LK nabízí příměstské tábory.

LK se nachází v zahrádkářské kolonii v Brně-Jundrově, za ulicí Dubová. Zázemí tvoří zahrada, která je zděnou chatkou rozdělena na dvě části.

3/ Podmínky vzdělávání LK Sojka

3.1 Zázemí

Zahrada a její vybavení

Lesní klub má k dispozici podlouhlou zahradu, jež je chatkou rozdělena na dvě části, většina koutků pro děti se nachází ve spodní části zahrady. Nachází se zde kruh pro ranní povídání, ohniště, blátivá kuchyňka, domeček pro děti a další zákoutí. Na konci zahrady je kompostovací toaleta. V horní části zahrady jsou převážně ovocné stromy.

Chata a dřevěný domeček

Zděná chata slouží dětem jako šatna a místo pro odpočinek po obědě. V chatce jsou kamna, která jsou využívány v zimních měsících. Pro odpočinek slouží dětem místnost s kobercem, děti spí na vlastních karimatkách, ve vlastních spacácích. Uvnitř domečku, hned u vchodu, jsou v zimních měsících dvě mobilní toalety.

Dřevěný domeček slouží jako místo pro obědvání, umývání nádobí a ranní a odpolední tvoření. V zimních měsících je vytápěn elektrickým přímotopem.

Okolí

Obora Holedná je v dosahu 5 minut pěšky od lesního klubu, čímž poskytuje ideální zázemí pro poznávání přírody, tvoření, lesní hry. V blízké vzdálenosti je řeka, skály.

Dostupnost

LK je dostupný autem, MHD i pěšky. Auta se parkují na parkovišti pod ulicí Dubová, MHD jede na konečnou linky 67, poté pěšky (5 min.).

3.2 Psychosociální podmínky

Se skupinou maximálně 16 dětí pracují dva pedagogové (průvodci). Ke každému dítěti přistupují individuálně s ohledem na jeho potřeby. Během adaptačního období průvodci dětem dopřávají dostatek času na to, aby si děti ve školce zvykly a začlenily se do kolektivu. Skupina dětí je věkově různorodá, čímž se děti učí vzájemné spolupráci. Snažíme se o to, aby si děti osvojily respektující komunikaci s vrstevníky i dospělými, a to tak, aby děti uměly popsat, jaký mají problém, jak se u toho cítí, a co by potřebovaly, aby se cítily lépe.

Průvodci skupinu neustále monitorují, aby předcházeli šikaně či jinému negativnímu chování. Respektují svobodu a volnost dětí, zároveň dbají na to, aby byla dodržována pravidla a normy dané školkou.

V případě výchovně-vzdělávacích problémů kontaktujeme rodiče a problémy řešíme na individuální schůzce. Problémy, které přesahují rámec našich schopností, konzultujeme s mentory Asociace lesních mateřských škol. Tým se rovněž účastní pravidelné supervize s psychologem.

3.3 Životaspráva

Strava

Dopolední stravování v lesním klubu je zajištěno individuálně, rodiče chystají svým dětem dopolední svačinu a pití. Preferujeme vyváženou stravu s vysokým obsahem ovoce a zeleniny, z kvalitních surovin, s ohledem na fyzickou aktivitu dětí. Děti jídlo nenosí v originálních obalech, abychom limitovali odpad po svačině.

Oběd a odpolední svačina je zajištěna dovozem v termostabilních nádobách. Oběd se skládá z polévky a hlavního jídla. Strava je většinou vegetariánská, z kvalitních surovin, především lokálního původu. Odpolední svačina je sladká nebo slaná, doplněná ovocem či zeleninou.

Pitný režim

Děti mají v batůžku lahev s pitím, na pozemku je k dispozici pitná voda, v zimě čaj. Na pitný režim dohlíží průvodci.

Pobyt v přírodě

Pobyt v přírodě je pro děti zcela přirozený, a naprosto nenahraditelný. Děti mají možnost každodenně poznávat přírodní zákony. Seznamují se s rostlinami, živočichy, přírodními materiály, učí se respektovat a chránit vše živé. Každodenní pobyt venku utužuje fyzickou i psychickou odolnost dětí, posiluje jejich imunitní systém, otužuje, rozvíjí motoriku, a další důležité psychosociální dovednosti dítěte.

4/ Organizace LK Sojka

4.1 Způsob řízení LK

Zřizovatelem lesního klubu Sojka je spolek Pod Holednou Jundrov, z.s. Spolek byl založen v roce 2015. Stanovy spolku jsou k dispozici na internetové stránce www.lesnikklubsojka.cz.

Nejvyšším orgánem spolku je Výkonný tým, který má 3 členy.
Kontrolním orgánem spolku je Rodičovská rada, která má 3 členy.
Konzultačním orgánem je Členská rada, kterou tvoří rodiče dětí.

4.2 Personální zajištění klubu

Chod klubu je zajištěn týmem 4 průvodců, koordinátorem a administrativním pracovníkem. Většina pracovníků má vzdělání v pedagogické oblasti, doplněné o kurz Respektovat a být respektován, kurzy Přírodní pedagogiky, Pedagogicko-psychologického minima, Intuitivní pedagogiky, Waldorfských a Montessori přednášek. S ohledem na každodenní pobyt venku musí být průvodci v dobré fyzické kondici.

4.3 Spolupráce s rodiči

Nedílnou součástí fungování klubu je kolektiv rodičů, bez jejichž pomoci by se klub neobešel. Rodiče úzce spolupracují s průvodci a informují je o způsobu výchovy a komunikace ve své rodině. To průvodcům dovoluje lépe komunikovat a pochopit jedinečnost každého dítěte. Dvakrát ročně nabízíme rodičům schůzky s průvodci ohledně fungování dítěte ve školce. Rodiče se také účastní brigád, slavností, vypomáhají drobným pracemi apod., čímž přirozeně dochází k vytvoření přátelských vztahů v komunitě dětí a rodičů. Důležitým komunikačním médiem mezi školkou a rodiči jsou emaily, jimiž jsou rodiče pravidelně informováni o dění v LK.

4.4 Pravidla LK

Pro bezpečné fungování klubu byla vytvořena pravidla, se kterými je seznámen každý, kdo s dětmi pracuje. Pravidla jsou k dispozici v klubu, a jsou součástí provozního řádu. Pravidla jsou rozdělena na pravidla pro děti a pravidla pro průvodce.

Pravidla pro děti jsou dětem představována na začátku školního roku a v průběhu celého září. Tato pravidla se dodržují na pozemku i mimo něj. Osvojení a dodržování pravidel umožňuje svobodné a zároveň bezpečné fungování v průběhu dne.

4.5 Organizace vzdělávání

Klub je otevřen pět dní v týdnu od 8:00 – 16:30. Každý den má svůj pevný rytmus, což pomáhá dětem i průvodcům dobře se orientovat v každodenním plynutí. Pokud děti ví, jaká aktivita bude následovat, cítí se bezpečně. Během dne se střídají fáze, kdy je dětem program nabízen, a volné hry, do které průvodce nezasahuje, jen je na blízku, kdyby dítě potřebovalo pomoc.

Rytmus dne

8:00 – 8:45 – příchod dětí na pozemek LK, volná hra, v domečku jsou k dispozici aktivity založené na principu Montessori pedagogiky, malování, skládání apod.

9:00 – ranní kruh, děti a průvodci se sejdou po zaznění svolávací písně na místě pro ranní kruh. Děti a průvodci si posílají dokola lucernu se svíčkou. Ten, kdo lucernu drží v ruce, smí mluvit, ostatní poslouchají. Nejprve každý řekne, jaké měl ráno, poté bývá uvedeno nějaké téma, o kterém všichni společně diskutují.

9:30 - odchod do lesa, spočítáme se a vyrazíme k bráně, kde děti čekají příchodu průvodce a pak se společně vydáváme do lesa. Děti se pohybují volně, čekají na předem určených čekacích místech.

10:00 - lesní kruh, chytíme se za ruce, popřejeme si ke svačině a svačíme každý na místě, které si vybere, ale tak, abychom na sebe vždy viděli

10:15-11:20 - volná hra, průvodkyně do hry nezasahují, jen ji sledují, když je to nutné, přistoupí k dítěti a nabídnou pomoc

11:45 - lesní reflexní kruh, posíláme krabičku s křížkami a ten, kdo ji má v ruce, má slovo. Otázka do kruhu je: „Co se mi v lese líbilo? Co se mi nelíbilo? Co se mi povedlo?“, děti tak mají možnost sdílet, co se v nich uvnitř děje, jedná se o zpětnou vazbu pro průvodce a okolí, jak dítě volnou hru v lese prožívá, jak si stojí při adaptaci

12:00-12:30 - návrat zpět na pozemek, děti se volně pohybují po dohodnutých cestách, opět na sebe čekáme na „čekacích“ místech

12:45-13:30 - oběd, důležitý rituál - společně si u jednoho stolu popřejeme a poděkujeme za jídlo, děkujeme i tomu, kdo nám jídlo uvařil

13:30-13:45 - vyzvedávání dětí po obědě

13:45-15:00 - odpolední odpočinek, dětem hrajeme ukolébavky na kytaru, čteme tematické příběhy/pohádky

15:00 - svačina, děti jsou svolány školkovou písničkou

15:15-16:15 - nabídka volitelné odpolední aktivity (zahradničení, výtvarné a hudební aktivity), děti do aktivity nenutíme, pouze ji nabízíme. Respektujeme i volnou hru na pozemku. Vznikne-li dětmi spontánní projekt, necháme ho běžet.

16:15-16:30 - úklid zázemí, odchod

Rytmus roku

Činnosti v Sojce se tematicky odvíjí od kalendářních měsíců. Na každý měsíc je dětem představeno nové téma, a společně s ním nová píseň, básnička, hry a program v lese. Toto téma je prezentováno na slavnostech, které jsou na počátku nového měsíce. Slavnost je určena pro děti a průvodce.

5/ Charakteristika a obsah vzdělávacího programu

5.1 Zdroje pro vytváření vzdělávacího obsahu

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

Tvorba vzdělávacího programu vychází z RVP pro předškolní vzdělávání, a vede k naplňování kompetencí a vzdělávacích oblastí, jež jsou v RVP popsány. RVP je k dispozici online na adrese: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/predskolni-vzdelavani/ramcovy-vzdelavaci-program-pro-predskolni-vzdelavani-od-1-1>.

Intuitivní pedagogika

Intuitivní pedagogika nás učí jak být mezi lidmi a přitom být sám sebou. Skrz hru, komunikaci, zpěv, divadlo a výtvarný projev rozvíjíme a prohlubujeme vnímání sebe uvnitř společenství a společenství jako takové. Učíme se procházet konflikty a složitostmi života s nadhledem, nehodnotit ostatní a ani sebe sama, pracovat s chybou a rozvíjet vlastní tvořivost a hravost, která je základem pro dobrou práci s dětmi.

Waldorfská pedagogika

Waldorfská pedagogika nás inspiruje především v pojetí roku a jeho jednotlivých částí (měsíců, z nichž vychází slavnosti.). Dále používáme pozdrav podáním ruky dítě/rodič/ průvodce jako důkaz rovnocenného vztahu mezi dítětem a průvodcem.

Montessori pedagogika

Známé motto Montessori pedagogiky „Pomož mi, abych to dokázal sám.“ je inspirací i pro náš LK. V průběhu celého dne vedeme děti k samostatnosti při sebeobsluze (hygiena, převlékání, přezouvání, stolování, uklízení pomůcek apod.). Pokud je to možné, necháváme děti, aby se učily vyřešit konflikty mezi sebou, aniž by do nich musel zasahovat někdo dospělý. Získávají tak cenné dovednosti jako je schopnost říct, co se mi nelíbí, nebo dokázat si říct o pomoc. V rámci rozvoje samostatnosti dětem nepomáháme při překonávání překážek (např.: vylézt na strom).

Další inspiraci z Montessori pedagogiky vidíme v absenci dětských hraček. Pomůcky, které používáme, jsou z běžného života – nářadí, přírodní materiály, pomůcky vyrobené ze dřeva.

Ráno dětem poskytujeme aktivity formou nabídky, mnohdy jde o přiřazování jednotlivých obrázků, číslic, apod., založené na principech Montessori. Každý měsíc jsou dětem představeny pomůcky nové, v souvislosti s tématem, kterému se daný měsíc věnujeme.

Volná hra

V Sojce mají děti každý den prostor k volné hře, kterou chápeme jako nejdůležitější činnost ve vzdělávacím procesu prvního sedmiletí. Dopoledne trávíme s dětmi v lese, kde mají dostatek času a ideální prostředí pro rozvinutí hry. V průběhu volné hry se děti dostávají do stavu flow a prožívají sebe sama jako svobodnou bytost. V tuto dobu průvodci nezasahují dětem do hry, pouze pozorně sledují vývoj situace a jsou dětem plně k dispozici. Dopřávají takto dětem pocit bezpečí, dostatek pozornosti i soukromí. Koncept flow učení byl vytvořen pedagogem Josephem Cornwellem, který zjistil, že se děti učí mnohem efektivněji, je-li atmosféra naplněna radostí a je dětem umožněno, aby se zcela ponořily do předmětu učení.

Respektovat a být respektován

Přístup našich pedagogů je založen na respektujícím přístupu, který vyplývá z konceptu Respektovat a být respektován manželů Kopřivových. K dítěti přistupujeme jako k rovnocennému partnerovi, neuplatňujeme autoritativní přístup. Každé dítě dostává tolik času, kolik potřebuje, na prožití emoce či situace. Emocemi a situacemi dítě provádíme, popisujeme emoci, kterou prožívá, a společně se snažíme najít vhodné řešení pro všechny. Snažíme se, aby byl zachován respektující přístup jak k jednotlivci, tak ke skupině.

5.2. Vzdělávací program

Vzdělávací program je koncipován tak, aby vedl k naplňování kompetencí, jež vycházejí z RVP pro předškolní vzdělávání. Jsou to tyto kompetence:

- kompetence k učení
- kompetence k řešení problémů
- kompetence komunikativní
- kompetence sociální a personální
- kompetence činnostní a občanské

Kompetence jsou naplňovány pomocí aktivit, které dětem představují průvodci. Aktivity jsou různorodé v souvislosti na měsíčním tématu. Témata jsou podrobně popsána v ŠVP.

5.3 Využívané metody

Vzdělávání v Sojce je založeno na kombinaci různých metod. Využívané metody jsou zejména:

- environmentální výchova

- projektová výchova
- volná hra
- pozorování
- nápodoba
- umělecké činnosti
- tvořivé činnosti
- hudba
- předškolní příprava
- exkurze

6/ Evaluace dětí a pedagogů

6.1 Evaluace dětí

Evaluace dětí je založena na průběžném pozorování. Pedagogové děti pozorují v průběhu roku a sledují jednotlivé vývojové oblasti (sociální dovednosti, komunikace, hrubá a jemná motorika atd.), které si zaznamenávají. Na konci školního roku poskytnou rodičům zpracované výsledky pozorování.

Rodiče a průvodci se rovněž scházejí minimálně dvakrát ročně (častěji dle aktuálních potřeb) na individuální schůzce. Dvakrát za rok je společná organizační rodičovská schůzka. Průběžné informace si mohou rodiče a průvodci vyměňovat při předávání dětí.

6.2 Evaluace pedagogů

Evaluace pracovníků v LK probíhá zjm. formou sebereflexe. Dále se pracovníci se účastní:

- pravidelných pedagogických schůzek 1 x týdně
- pravidelných týmových schůzek 1 x měsíčně
- individuálních konzultací zaměřených na rozvoj klubu (dle potřeby)
- týmových supervizí 1 x 3 měsíce s psychologem
- vzdělávacích kurzů dle osobních preferencí průvodců
- hospitací externistů/pravidelný pedagogický mentoring? v našem provozu